

Акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, замежны член Расійскай акадэміі навук, доктар сельскагаспадарчых навук, прафесар А.Р.Цыгановіч лічыць, што У.М.Ліўшыц з'яўляецца выдатным гісторыкам вышэйшай адукацыі і навукі Беларусі. Некаторыя чытачы могуць задаць пытанне: "Дык хто такі Уладзімір Майсеевіч Ліўшыц? Што мы аб ім ведаем?" Калі адказаць коратка: "Асоба шматграннага таленту" або "Чалавек многіх, многіх талентаў".

Член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, заслужаны дзеяч навукі Рэспублікі Беларусь, былы рэктар Беларускай сельскагаспадарчай акадэміі В.А.Шаршуноў, ацэньваючы ўклад У.М.Ліўшыца ў вывучэнне гісторыі БДСГА Горак, а таксама Магілёўшчыны, пісаў: "Пройдзецца невялікі перыяд часу і навука аб гэтым перыядзе гісторыі і культуры краіны."

чэня Магілёўскага педінстытута з адзнакай (чырвоным дыпломам) у 1969 годзе Уладзімір праз дзесяць гадоў (1975—1979) завяршыў вучобу ў заочнай аспірантуры Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.

У 1969—1971 гадах Уладзімір Майсеевіч працаваў настаўнікам гісторыі Пінскага краінаўскага сярэдняй школы Горакскага раёна, а пасля

Ад настаўніка да прафесара

(Да 75-годдзя У.М.Ліўшыца)

настаўніцтва БСХА, да і рэспублікі, оцeniт талант В.М.Ліўшыца і яго публіцыстычны дар, а таксама і велікую работу, зробленую ім па аднавіччаванні гісторыі Могілеўшчыны, Горакскага края і нашага старажытнага вуза. Такіх работаспосібных і одараных людзей не так уж многа. Это золотой фонд нашага беларускага народа".

Беларуская даследчыца М.М.Студнёва адзначае: "Ліўшыц Уладзімір Майсеевіч... літаратуразнавец, публіцыст, педагог, гісторык, этнаграф" (Беларускія пісьменнікі. Бібліяграфічны слоўнік. Т. 6. Мінск, 1995. С. 635.). Гэта вызначэнне няпоўнае. На самай справе, каб аб'ектыўна вызначыць асобу У.М.Ліўшыца, трэба дадаць наступнае: "беларускі вучоны, пісьменнік, краязнавец, філосаф, гісторык эканамічных вучэнняў, даследчык сацыяльна-эканамічных вынікаў аграпрамысловай інтэграцыі, музейны дзеяч, рэдактар, выдавец, журналіст, аўтар больш як 50 кніг і брашур, звыш 650 артыкулаў па філосафіі, паліталогіі, сацыялогіі, педагогіцы, правазнаўстве, гісторыі дзяржавы і права, гісторыі горада Горкі, гісторыі БДСГА, гісторыі аграрнай адукацыі і навукі Беларусі".

Яго малая радзіма — Красны Кут Саратаўскай вобласці Расіі. Тут 1 лютага 1946 года ў сям'і служачых Майсея Ліўшыца (урадзэнца Віцебскай вобласці) і Соф'і Глікінай (урадзэнкі Гомельскай вобласці) пачаўся яго жыццёвы шлях. У ліпені 1947 года сям'я пераехала ў Горкі Магілёўскай вобласці, дзе Уладзімір у 1964 годзе скончыў сярэдняю школу № 2. Пасля года работы на вытворчасці ў якасці вучня майстра па рамонце гадзінікаў у раённым камбінаце бытавога абслугоўвання ён у 1965 годзе паступіў на гістарычны факультэт Магілёўскага педінстытута.

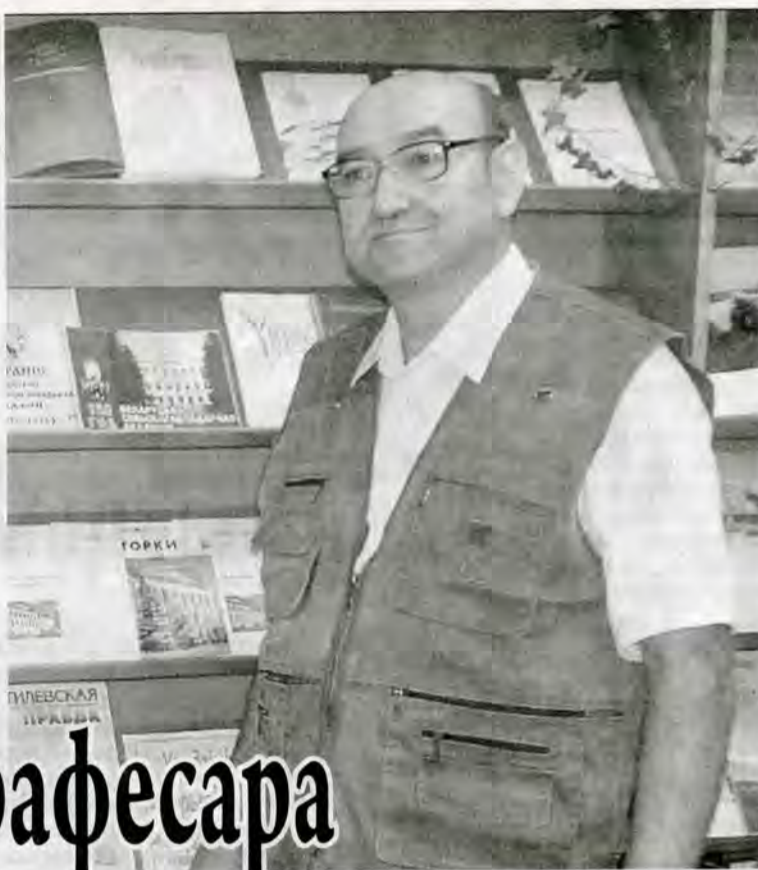
У 1967—1969 гадах Уладзімір апублікаваў тры навуковыя артыкулы ў студэнцкіх навуковых зборніках. У 1969 годзе навуковы даклад У.М.Ліўшыца заняў 1-е месца на Усесаюзнай студэнцкай канферэнцыі ў Калінінградзе, а яго аўтар быў узнагароджаны ганаровай граматай Міністэрства вышэйшай адукацыі СССР і знакам "За лепшы даклад". Пасля скан-

вайскавай службы (1971—1972) — інспектарам Горакскага раённага аддзела народнай адукацыі. З 1972 па 1998 год У.М.Ліўшыц быў асістэнтам, старшым выкладчыкам, дацэнтам кафедраў навуковага камунізму, філосафіі і паліталогіі, маркетынгу і права Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі. У лютым 1980 года ён абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму "Становленне і развіццё аграпрамысловых прадпрыемстваў сельскагаспадарчай акадэміі". У лютым 1980 года ён абараніў кандыдацкую дысертацыю на тэму "Становленне і развіццё аграпрамысловых прадпрыемстваў сельскагаспадарчай акадэміі".

З 1989 па 2005 год Уладзімір Майсеевіч з'яўляўся стваральнікам і першым дырэктарам Горакскага раённага гісторыка-этнаграфічнага музея і адначасова дацэнтам кафедраў маркетынгу і права БДСГА. СМІ Беларусі неаднараза адзначалі пэўнае дзейнасць калектыву гэтага музея і яго дырэктара і называлі яго адным з лепшых раённых музеяў не толькі ў Магілёўскай вобласці, але і ў нашай краіне. З 2005 года Уладзімір працаваў рэдактарам часопіса "Вестник БГСХА" і прафесарам кафедры гісторыі дзяржавы і права БДСГА. У 2015 годзе У.М.Ліўшыц быў выбраны ганаровым прафесарам Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі.

З 2007 года Уладзімір Майсеевіч жыве ў Ізраілі ў горадзе Ноф а-Галіль, дзе займаецца літаратурнай і навуковай работай і падтрымлівае цесныя сувязі з рознымі ўстановамі Беларусі і сваімі землякамі. У Беларусі, асабліва ў Магілёўскай вобласці, не забываюцца аб ім. Так, у лютым — сакавіку 2016 года ў абласной бібліятэцы прайшла выстава, прысвечаная 70-годдзю Уладзіміра Ліўшыца.

Асаблівае месца ў творчасці У.М.Ліўшыца займае літаратуразнаўства. Яго першая публікацыя з'явілася ў 1968 годзе. Гэта быў артыкул "Салдат рэвалюцыі", апублікаваны ў газеце "Магілёўская праўда" 1 лістапада 1968 года. З таго часу дакументальныя нарысы і літаратуразнаўчыя артыкулы змяшчаліся ў пераважнай большасці газет і літаратурна-мастацкіх часопісаў Беларусі, у навуковых зборніках.

Максіма Гарэцкага. Кароткі даведнік" (1997), "Максім Гарэцкі — сцэжкамі жыцця" (2018).

Менавіта па ініцыятыве У.Ліўшыца з 1992 года ў Рэспубліцы Беларусь сталі праходзіць штогадовыя навуковыя Гарэцкія чытанні (канферэнцыі), прысвечаныя вывучэнню жыцця і творчасці М.Гарэцкага, а ў Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі быў створаны музей-кабінет пісьменніка. У гонар пісьменніка тут устаноўлена мемарыяльная дошка і названы адна з лепшых аўдыторый і імяная стыпендыя для студэнтаў. Між іншым аўтар гэтых радкоў удзельнічаў у шэрагу Гарэцкіх чытанняў і можа засведчыць, што даклады Уладзіміра Майсеевіча заўсёды былі аднымі з самых арыгінальных і змястоўных і выклікалі вялікую цікаvasць удзельнічаў чытанняў.

Шэраг навуковых і навукова-метадычных работ Уладзіміра Майсеевіча прысвечаны педагогіцы. Акрамя таго, У.М.Ліўшыц быў заснавальнікам і выдаўцом у БДСГА і Горках серыі кніг і брашур "Выдатныя педагогі і выхаванцы БДСГА". Ён стаў адным з самых таленавітых гісторыкаў аграрнай адукацыі і навукі. Яшчэ будучы студэнтам Магілёўскага педінстытута, Уладзімір Ліўшыц пачаў вывучаць гісторыю аграрнай адукацыі і навукі ў Беларусі наогул і ў БДСГА ў прыватнасці. Пасля 1991 года Уладзімір Майсеевіч апублікаваў у суаўтарстве шэраг работ па гісторыі аграрнай адукацыі і навукі. Можна лічыць вельмі прэстыжным, што менавіта У.М.Ліўшыц стаў аўтарам артыкулаў пра Беларускаю дзяржаўную сельскагаспадарчую акадэмію ў 6-томнай "Энцыклапедыі гісторыі Беларусі" і 18-томнай "Беларускай энцыклапедыі", а таксама ў энцыклапедычным выданні "Памяць. Гісторыка-дакументальная хроніка Горакскага раёна".

Пераважная большасць краязнаўцаў нашай краіны лічыць Уладзіміра Майсеевіча адным з самых аўтарытэтных і паспяхоўных краязнаўцаў Беларусі. Яшчэ будучы вучнем горакскай сярэдняй школы № 2, ён стаў вывучаць гісторыю Горак і Горакскага раёна. На працягу некалькіх гадоў працаваў і збіраў матэрыял у дзяржаўных архівах СССР і апублікаваў некалькі соцен артыкулаў па гэтай тэме ў рэспубліканскім, абласным і раённым перыядычным друку. У 1984 годзе У.Ліўшыц абагульніў знойдзе-

ны матэрыял і выдаў першую ў гісторыі Горак кнігу "Горкі. Историко-экономический очерк". У 1989 і 2007 гадах выйшлі пашыраныя і дапоўненыя выданні гэтай кнігі.

У 1993 годзе была апублікавана кніга У.Ліўшыца "Горкі і окрестности". Справочник-путеводитель", а ў 1995 годзе "Летапіс горада Горкі". Пад яго кіраўніцтвам было выдадзена энцыклапедычнае выданне "Памяць. Гісторыка-дакументальная хроніка Горакскага раёна", дзе У.Ліўшыцам было асабіста напісана 36 артыкулаў. У 1996—2019 гадах чытачы Магілёўскай вобласці і ўсёй Беларусі маглі пазнаёміцца з цікавымі кнігамі і брашурамі па гісторыі, геаграфіі і этнаграфіі Горакскага краю. Шчыра кажучы, на погляд аўтара гэтых радкоў, самай высокай ацэнкі заслугі вае кніга "Гордость и слава Горекской земли" (2015—2017) у трох частках, у якой змешчаны нарысы аб вучоных-земляках, Героях Саюза Саюза і Героях Сацыялістычнай Працы, генералах, дзеячах культуры. Акрамя таго, Уладзімір Майсеевіч — аўтар дзвюх кніг па гісторыі Дрыбінскага раёна Магілёўскай вобласці, 14 артыкулаў у кнізе "Дрыбін. Гісторыка-дакументальная хроніка Дрыбінскага раёна".

Нягледзячы на вялікую занятасць, У.Ліўшыц прымаў і прымае актыўны ўдзел у грамадскай дзейнасці. Мы ўжо адзначалі, што ён з'яўляўся заснавальнікам і першым дырэктарам Горакскага раённага гісторыка-этнаграфічнага музея (але мала хто ведае, што ў 1986—1988 гадах ён працаваў на грамадскіх пачатках), музея-кабінета М.Гарэцкага ў Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі. Уладзімір Майсеевіч удзельнічаў у стварэнні музея-сядзібы М.Гарэцкага ў вёсцы Малая Багацькаўка Мсціслаўскага раёна, музея гісторыі Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі, краянаўчых музеяў у вёсках Маслак і Аўсянка, музея пісьменніка В.Каваля ў вёсцы Сова Горакскага раёна.

Па яго ініцыятыве ў Горках у 1992 годзе прайшлі першыя рэспубліканскія Горакскія навуковыя чытанні, прысвечаныя вывучэнню жыцця і творчасці пісьменніка, класіка беларускай літаратуры і арыгінальнага літаратуразнаўцы Максіма Гарэцкага. У.Ліўшыц быў арганізатарам і першым старшынёй Горакскага раённага краязнаўчага таварыства "Бацькаўшчына", старшынёй Горакскага раённага культурна-асветнага яўрэйскага таварыства імя Б.Іофе і іўдзейскай абшчыны Горак. Ён вёў актыўную грамадскую работу.

Жывучы ў Ізраілі, ён актыўна вывучае гісторыю горада Нацрат-Іліта, які ў 2018 годзе быў перайменаваны ў Наф-а-Галіль. У 2015, 2016 і 2018 гадах былі апублікаваны тры выданні кнігі У.Ліўшыца "Нацрат Іліт: нарыс гісторыі, памятных месцаў і тапонімаў". Апошняе выданне кнігі было ажыццэўлена ў Германіі (у Дзюсэльдорфе).

Сярод узнагарод У.М.Ліўшыца — Ганаровая грамата Вярхоўнага Савета, Ганаровая грамата Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, ганаровыя граматы Міністэрства вышэйшай і сярэдняй адукацыі СССР, міністэрстваў культуры, адукацыі, сельскай гаспадаркі і харчавання БССР і Рэспублікі Беларусь.

Хочацца пажадаць юбіляру моцнага здароўя і далейшых творчых поспехаў.

Эмануіл ІОФЕ, прафесар, доктар гістарычных навук.